

WERELDBIBLIOTHEEK, in 1905 te Amsterdam gesticht door Leo Simons onder de naam Maatschappij voor Goede en Goedkope Lectuur, met het doel voor een ruim publiek, ook van arbeiders, klassieke werken uit de wereldliteratuur en oorspronkelijk Nederlandstalig verhalend proza, toneelstukken, kinderboeken en populair-weten-

schappelijke werken op de markt te brengen.

Van het begin af verscheen geregeld ook Vlaams werk bij de Wereldbibliotheek; Simons was een overtuigd **Groot-Nederlander** en al heel vroeg bevriend met onder meer **Emmanuel de Bom**. Met deze laatste smeedde hij in 1917-1918 plannen voor een afzonderlijke reeks uitgaven onder de titel "Vlaamsche Bibliotheek"; na De Boms ontslag als stadsbibliothecaris van Antwerpen in december 1918 werd het plan gerealiseerd. In 1920 verschenen onder meer *De nieuwe Uilenspiegel* van **Herman Teirlinck**, *Vlaanderen's economische ontwikkeling* van **Lodewijk de Raet** en *De Witte* van **Ernest Claes**; dit laatste werd in het fonds een bestseller. Toen de Wereldbibliotheek in de jaren 1922-1924 moeilijke tijden doormaakte, werd de "Vlaamsche Bibliotheek" stopgezet.

Met het geheel van haar uitgaven heeft de Wereldbibliotheek, vooral in de eerste decennia van haar bestaan, ook in Vlaanderen in belangrijke mate bijgedragen tot de popularisering van het boek. Bekende opvolgers van Simons waren Nico van Suchtelen en J.C. Winterink. In de jaren 1930 verscheen bij de Wereldbibliotheek onder meer de *Geschiedenis van de Nederlandse stam* van **Pieter Geyl**. Een poging om, door middel van een eigen vestiging in Antwerpen, de uitgeverij na de Tweede Wereldoorlog opnieuw vastere grond onder de voeten te geven in het Zuiden, mislukte. In 1986 werd de in 1925 opgerichte Wereldbibliotheek-Vereniging, de groepering van de trouwe en veelal idealistische Wereldbibliotheek-abonnees, die ook vaak haar jaarvergaderingen in Vlaanderen had gehouden, wegens tanende belangstelling ontbonden. De Wereldbibliotheek, op dat ogenblik deel van het De Bussy-concern, werd in datzelfde jaar 1986 verzelfstandigd. Tot op heden wordt vaak samengewerkt met de uitgeverij **Pelckmans** in Kapellen, die het fonds van de Wereldbibliotheek ook in Vlaanderen importeert.

LITERATUUR: *Gedenkboek der Wereldbibliotheek 1905-1915*, 1915; – *Gedenkboek van het 25-jarig bestaan der Wereldbibliotheek*, 1930; – *Ter herinnering aan Dr. Leo Simons, 1 augustus 1862 – 11 juni 1932*, 1933; – L. Simons, *Geschiedenis van de uitgeverij in Vlaanderen*, II, 1987; – F. de Glas, *Nieuwe lezers voor het goede boek. De Wereldbibliotheek en Ontwikkeling/De Arbeiderspers voor 1940*, 1989.

ILLUSTRATIE(S), zie: uitgeverij en boekhandel.

LUDO SIMONS